

Utbildning på Åland

2023–2024

Utbildning på gymnasienivå

- Ålands lyceum
- Ålands yrkesgymnasium
- Ålands Folkhögskola

Ansökningstid 9.3–31.3.2023

ÅLANDS
Gymnasium

www.gymnasium.ax

Innehåll

Till läsaren.....	3
ÅLANDS GYMNASIUM, två skolor – många möjligheter.....	5
Behörighet för fortsatta studier.....	5
Studiesociala förmåner	5
Ansökan och antagning.....	6
Programvisa vitsord.....	12
Ansökningskoder för skolor och utbildningsalternativ 2023	13
Ålands lyceum	14
Ålands yrkesgymnasium.....	18
Yrkesutbildning.....	19
Den högskoleförberedande utbildningshelheten HUTH	20
Byggbranschen	21
Billbranschen	21
El- och automationsbranschen.....	22
Husteknik	22
Hår- och skönhetsbranschen	23
Maskin- och produktionsteknik	23
Teknikstarten	24
Restaurang- och cateringbranschen	24
Affärsverksamhet	25
Informations- och kommunikationsteknik	25
Sjöfart	26
Kompetensområde däcks- och maskinreparationer	26
Kompetensområde däcksbefäl.....	26
Kompetensområde maskinbefäl.....	26
Social- och hälsovårdsbranschen	27
Pedagogisk verksamhet och handledning.....	28
Smågruppsundervisning	29
Yrkesträningsprogrammet.....	29
Ålands Folkhögskola	30
Våra utbildningar.....	31
Undervisning och ansökan	32

Till läsaren

Broschyren "Utbildning på Åland 2023–2024" innehåller information om utbildningsprogrammen vid Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. I broschyren ges också information om Ålands Folkhögskola.

I broschyren finns:

- regler för ansökan och antagning
- presentationer av skolorna
- beskrivningar av olika utbildningsalternativ

Uppdaterad information kommer att läggas in fortlöpande på myndigheten Ålands gymnasiums webbplats www.gymnasium.ax.

Ansökan

Ansökan till Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium samt Ålands Folkhögskola sker i den samäländska elevantagningen.

För närmare information om ansökan, se sid. 6.

Fakta

Broschyren ges ut av myndigheten Ålands gymnasium, PB 150, 22101 Mariehamn.

Information finns också på internet på adressen www.gymnasium.ax. Kontaktuppgifter till studiehandledarna vid Ålands lyceum finns på sid. 16, och till Ålands yrkesgymnasium på sid. 21–28. Kontaktuppgifter till Ålands Folkhögskola finns på sid. 31.

Informationstillfälle vid **Ålands lyceum**

Ålands lyceum håller informationstillfälle för vårdnadshavare och övriga intresserade onsdag 8.2.2023 kl. 19.00 i hörsalen, ingång via den östra entrén.
Adress: Västra skolgatan 2

Informationstillfällen vid **Ålands yrkesgymnasium**

Ålands yrkesgymnasium håller informationstillfällen för vårdnadshavare och övriga intresserade enligt följande:
måndag 30.1 kl. 18:30 sjöfart
onsdag 1.2 kl. 18:30 närvårdare och barnledare
tisdag 7.2 kl. 18:30 hotell- och restaurang, merkonom, IT-stödperson
torsdag 9.2 kl. 18:30 elmontör, husbyggare, fordonsmekaniker, rörmontör, verkstadsmekaniker, frisör och smågruppsundervisning

Ansökningstid 9.3–31.3.2023

Höstterminen startar måndagen den 14.8.2023

Ålands Folkhögskola

Läsåret startar onsdag 30.8.2023.

ÅLANDS GYMNASIUM

två skolor – många möjligheter

Ålands gymnasium upprätthåller utbildning på gymnasienivå. I myndigheten ingår de två skolorna Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Skolorna leds av varsin rektor. Förvaltningschefen och styrelsen vid myndigheten Ålands gymnasium ansvarar tillsammans med de båda rektorerna för skolornas ledning och utveckling. Ålands landskapsregering har tillsynsansvar för myndigheten.

Ålands lyceum

Vid Ålands lyceum ges allmänbildande gymnasieutbildning. Slutförda studier leder till en allmänbildande gymnasieexamen. I den ingår ett gymnasieexamensbetyg och ett studentexamensbetyg. Utbildningen förbereder de studerande för högskolestudier eller andra på gymnasieutbildning baserade studier. Undervisningen indelas i ett fastställt antal obligatoriska studieavsnitt samt valfria studieavsnitt.

Ålands yrkesgymnasium

Vid Ålands yrkesgymnasium ges grundläggande yrkesutbildning i form av olika utbildningsprogram. Slutförda studier leder till en gymnasieexamen med yrkesinriktning. I den ingår ett gymnasieexamensbetyg och ett studieregisterutdrag. Utbildningen förbereder de studerande för att självständigt utöva ett yrke eller för fortsatta studier som baserar sig på gymnasieutbildning.

Behörighet för fortsatta studier

Utbildningen på gymnasienivå är jämförbar med nordisk utbildning på motsvarande nivå. Det betyder att en åländsk examen på gymnasienivå ger en person rätt att söka till en utbildning som förutsätter genomgången utbildning på gymnasienivå. Eftersom behörighetskraven varierar är det alltid skäl att ta reda på vad som gäller för varje enskild utbildning.

Studiesociala förmåner

Hösten 2023 kommer gymnasiestudierna på Åland att vara kostnadsfria för studerande. Gymnasieskolorna tillhandahåller läromedel och arbetsredskap. Studerande som avlägger studentexamen kan delta i fem studentprov utan kostnad.

Skolmåltid: De studerande serveras lunch avgiftsfritt under skoldagarna.

Busskort: De studerande har rätt till ersättning för skolskjuts mellan bostaden och skolan under skolans arbetsdagar om de bor längre än 5 km från

skolan. Ersättningen ges i form av ett busskort inom landskapstrafiken. Den som beviljas ersättning för hyreskostnader har inte rätt till reseersättning.

Boende: Studerande, som har lång färdväg till skolan (som t ex bor i skärgården) och själv hyr bostad har rätt att under läsåret få ersättning av AMS för sina hyreskostnader. Bidraget är 80 % av hyran, dock högst till ett belopp av 234 €. Studerande som har sin fasta bostad på fastlandet kan söka bostadsbidrag från FPA.

Övriga förmåner: Skolan tecknar en olycksfallsförsäkring för de studerande. Försäkringen gäller i skolans undervisning och övriga verksamhet samt på vägen till och från skolan.

Studiestöd: Åländska studerande kan ansöka om studiestöd via Ålands arbetsmarknads- och studietjänstmyndighet (AMS) när de har fyllt 17 år.

Ansökan och antagning

I den samäländska elevantagningen ingår ansökan till Ålands lyceum, Ålands yrkesgymnasium och Ålands Folkhögskola.

Vem kan söka?

Alla som har ett avgångsbetyg från en grundskola har rätt att söka till utbildning på gymnasienivå på Åland. Den som saknar ett avgångsbetyg från grundskolan eller har examensbetyg från ett annat land kan ansöka om studieplats via ett prövningsförfarande.

Den sökande ansöker om studieplats i en betygskvot eller i en individuell kvot. Man har möjlighet att söka till tre (3) olika utbildningsalternativ. Samtliga tre valda utbildningsalternativ ska ingå i samma kvot.

Sökande med avgångsbetyg från grundskoleutbildningen för andra än läropliktiga ansöker om studieplats i betygskvoten via ett prövningsförfarande eftersom konst- och färdighetsämnen inte ingår i avgångsbetyget och kan beaktas i de programvisa vitsorden.

Om det under den ordinarie antagningsomgången saknas behöriga sökande till studieplatser i betygskvoten (i första, andra eller tredje hand) överförs studieplatserna till den individuella kvoten. Om det saknas behöriga sökande till studieplatser i den individuella kvoten (i första, andra eller tredje hand) överförs studieplatserna till betygskvoten. På basis av ansökningshandlingarna får de sökande antagningspoäng enligt nedan beskrivna beräkningsgrunder. Antagningen sker på basis av sökandes sammanlagda antagningspoäng. Ett urval görs bland alla behöriga sökande om inte alla sökande kan erhålla studieplats.

Inom vissa branscher kan det finnas krav på hälsotillstånd hos dem som ska verka inom ett yrke.

Om en sökandes hälsa eller funktionsförmåga är försvagad, ska det utredas om det finns speciella krav som är fastställda i de utbildningar som den sökande är intresserad av. Närmare beskrivning kring hälsomässiga förutsättningar för att genomföra en utbildning finns på <https://studieinfo.fi/wp/yrkesutbildning/sokandes-halsotillstand>. Sökande till Ålands lyceum med annat modersmål än svenska ska intyga sina språkliga färdigheter i svenska. Läs mer på sid. 10.

Hur söker man?

Ansökan om studieplats görs via webbansökan som finns på adressen <https://www.gymnasium.ax/ansokan-och-antagning>. På Åland gör elever som går i årskurs 9 ansökan tillsammans med sin elevhandledare.

Ifall man inte har möjlighet att göra ansökan via webbansökan kan man kontakta antagningshandläggare på tel. +358 18 536 507.

Ansökan och behörighet till studieplats i betygskvoten

Den som har ett avgångsbetyg eller motsvarande från grundskolans allmänna lärokurs söker i betygskvoten. Urvalet sker på basis av sökandes avgångsbetyg eller motsvarande betyg från grundskolan och de eventuella tilläggsfaktorer som ingår i urvalsprocessen, se sid. 10.

Hemskolad ska söka på prövning i betygskvoten med intyg över avklarad grundskola.

Den som har ett examensbetyg från ett land utanför Norden, ansöker om studieplats i betygskvoten via ett prövningsförfarande.

Ansökan och behörighet till studieplats i den individuella kvoten

Den som har ett avgångsbetyg från grundskola på Åland, i Finland eller i övriga nordiska länder, som innehåller anpassade lärokurser utifrån en individuell plan söker i den individuella kvoten. Urvalet till studieplats sker på basis av sökandes avgångsbetyg eller motsvarande betyg och de eventuella tilläggsfaktorer som ingår i urvalsprocessen, se sid. 10.

Behörig att söka i den individuella kvoten vid Ålands lyceum är sökande med anpassad lärokurs i praktiska läroämnen från grundskolan på Åland, i Finland eller i övriga nordiska länder.

Behörig att söka studieplats i den individuella kvoten vid Ålands yrkesgymnasium eller Ålands Folkhögskola via ett prövningsförfarande är personer som har ett skiljebetyg från grundskoleutbildning på Åland eller i Finland eller saknar ett fullständigt slutbetyg (vitsord i 16 ämnen) över avklarad grundskola i övriga nordiska länder.

Personer med avgångsbetyg från grundskolan kan p.g.a. särskilt motiverade skäl söka studieplats inom yrkesinriktad specialundervisning.

Försöksansökan

Under perioden 11.1–25.1.2023 är webbansökan öppen för försöksansökan så att man ska kunna bekanta sig med utbildningsutbudet och det web-baserade ansökningsformuläret. Inga ansökningar som görs under försöksperioden sparas till den egentliga ansökningsperioden.

Studieplan för ansökan till Ålands lyceum

Sökande till Ålands lyceum ska utöver det sedvanliga ansökningsförfarandet fylla i en studieplan. Grundskolornas elevhandledare ombesörjer detta för eleverna i årskurs 9. Övriga sökande ska lämna in planen till kansliet på Ålands lyceum, senast onsdag 15 mars 2023.

Studieplanen hittar du på www.gymnasium.ax och på antagningskansliet, Neptunigatan 21.

Särskilda krav

För att erhålla studieplats vid Ålands lyceum ska sökande uppnå i medeltal minst vitsordet 7,0 på avgångsbetyget från grundskolans allmänna lärokurs i ämnena svenska, engelska, matematik, historia och samhällskunskap. Ifall sökande endast har ett vitsord i ämnena historia och samhällskunskap gäller detta vitsord för båda ämnena och räknas således två gånger. Medeltalsgränsen gäller både sökande i betygskvoten och den individuella kvoten.

För att kunna välja HUTH-alternativet inom yrkesprogrammen ska studerande uppnå i medeltal minst vitsordet 7,0 på avgångsbetyget från grundskolan i ämnena svenska, engelska, matematik, historia och samhällskunskap. Läs mer om HUTH på sid. 20.

Bilagor

Följande bilagor måste finnas med i ansökan (skicka kopior, inte original):

- avgångs- eller skiljebetyg från grundskolan (eller annan motsvarande skola). OBS! För den som går årskurs 9 i en åländsk eller fastländsk grundskola kommer skolan att skicka in slutvitsord direkt.

- betyg från andra kurser/utbildningar som kan ge tilläggspoäng (se avsnittet Poängberäkning, sid. 9–10)
- eventuella arbetsintyg
- eventuella intyg över kunskaper i svenska (se avsnittet Språkintyg på sid. 10).
- eventuella övriga betyg eller intyg (till exempel vitsordshöjningar eller läkarintyg ifall det har betydelse).

Datum för inlämning av betyg inklusive ev. bilagor för sökande som går ut grundskolan våren 2023 är 6.6.2023. Grundskolan skickar in betygsuppgifterna direkt till Ålands gymnasiums antagningskansli.

Datum för inlämning av betyg inklusive eventuella bilagor (arbetsintyg och andra intyg) för sökande som gått ut grundskolan tidigare år, är 31.3.2023.

Kompletterande intyg (arbetsintyg och andra intyg som uppkommit efter 31.3.2023) ska lämnas till Ålands gymnasiums antagningskansli senast den 15.5.2023. Höjt grundskolevitsord ersätter det gamla vitsordet.

Ansökningsalternativ

De utbildningsalternativ som ingår i den sam-åländska antagningen finns uppräknade på sid. 13. Där finns också ansökningskoder för alla alternativ.

Omprioritering av utbildningsalternativen efter ansökningstidens utgång tillåts endast då den sökande inte uppfyller medeltalskravet till Ålands lyceum. I detta fall flyttas andrahandsalternativet automatiskt upp till förstahandsalternativ.

Besked om antagningen med svarskrav

Besked om antagningen med svarskrav skickas per brev senast 13.6.2023. I brevet ges anvisningar om hur studieplatsen bekräftas och hur reservantagningen går till ifall den sökande inte fått sitt högst prioriterade ansökningsalternativ. Anvisning om rättelse av beslutet bifogas till antagningsbeslutet.

I antagningsbeskedet med svarskrav ser du om du är antagen, reservplacerad eller struken. **OBS! Om du blivit antagen eller reservplacerad måste du svara för att behålla din plats.**

I ditt antagningsbesked står utbildningarna i samma ordning som du rangordnade dem i din anmälan. Du kan inte ändra ordningen på dina utbildningsalternativ när du svarar på ditt antagningsbesked.

Om du är reservplacerad på ett utbildningsprogram som du prioriterat högre i din anmälan och blivit antagen på ett utbildningsprogram du prioriterat lägre, måste du tänka igenom om du fortfarande vill kvarstå som reserv till de högre prioriterade utbildningsprogrammen. **OBS!** Du stryks från de utbildningsprogram som du prioriterat lägre i din anmälan om du blivit antagen till ett högre prioriterat ansökningsalternativ.

Svarsbeskedet ska vara myndigheten Ålands gymnasiums antagningsenhet tillhanda senast 29.6.2023 kl.15:00. Observera att poststämpeln inte beaktas. Svarsbesked som inkommer efter nämnda tidpunkt beaktas inte och sökande stryks från samtliga utbildningsprogram. Den ordinarie antagningsomgången avslutas 28.7.2023.

Om det därefter finns lediga studieplatser inleds en andra antagningsomgång för sökande utan studieplats som pågår 1.8–6.8.2023. Nya ansökningar riktas till samäländsk elevantagning, som administrerar antagningen till eventuella lediga studieplatser. I den andra antagningsomgången är alla lediga studieplatser tillgängliga att sökas. Urvalet sker i enlighet med gällande poängberäkningssystem. Den andra antagningsomgången gäller även personer som sökt enligt provning och är utan studieplats. Från och med 7.8.2023 ansvarar respektive mottagande skola för antagning till lediga studieplatser i skolan. Antagningen sker i enlighet med fastställda antagningskriterier.

Ansökningstid

Ansökan om studieplats görs via webbansökan som finns på www.gymnasium.ax/ansokan-och-antagning. På Åland gör elever som går i årskurs 9 ansökan tillsammans med sin elevhandledare.

Ifall man inte har möjlighet att göra ansökan via webbansökan kan man kontakta antagningshandläggaren på tel. +358 18 536 507.

För ansökan som görs på ansökningsblankett gäller att den ska vara poststämplad senast 31.3.2023. Blanketten kan också lämnas in på Neptunigatan 21 före kl 16.00 den 31.3.2023.

För antagning enligt provning gäller samma tidtabell.

Grunder för antagning

Den sökande ansöker om studieplats i en betygskvot eller i en individuell kvot utgående från sin utbildningsbakgrund.

Poängberäkning

Antagningen till de olika utbildningsprogrammen sker på basis av sammanlagda antagningspoäng. Poäng ges enligt följande:

1. Intresse ..... 0 eller 2 poäng
2. Medeltal ..... 0–9 poäng
3. Programvisa vitsord ..... 1–9 poäng
4. Grundskolepoäng ..... 0 eller 2 poäng
5. Språkpoäng ..... 0–0,9 poäng
6. Tilläggs-poäng ..... 0–4 poäng
7. Urvalsprov ..... 1–10 poäng

OBS! Sammanlagt högst fyra (4) poäng får räknas för grundskolepoäng och tilläggs-poäng.

Den maximala poängsumman, utan poäng för urvalsprov är 22,9.

Så här kan man räkna ut sina poäng

1. Intresse

Två (2) intressepoäng fås för förstahandsval.

2. Medeltal

Medeltalet räknas ut på basis av vitsorden i följande ämnen på ditt avgångsbetyg från grundskolan: svenska, matematik, biologi (med miljölära), geografi, fysik, kemi, religions- eller livsåskådningskunskap, historia, samhällskunskap, musik, bildkonst, slöjd, hemkunskap, hälsokunskap, idrott och engelska.

Eventuella tillvalsämnen räknas inte in i medeltalet. Om en sökande har två vitsord i ett ämne (t.ex. teknisk respektive textilslöjd) ska medeltalet av dessa vitsord räknas och anges som det närmast uppåt avrundade heltalet.

I fall en sökande har endast ett vitsord i ämnena historia och samhällskunskap gäller detta vitsord för båda ämnena och räknas således två gånger.

Det uträknade medeltalet översätts till poäng enligt följande skala:

Medeltal	poäng
5,50–5,99	2 poäng
6,00–6,49	3 poäng
6,50–6,99	4 poäng
7,00–7,49	5 poäng
7,50–7,99	6 poäng
8,00–8,49	7 poäng
8,50–8,99	8 poäng
9,00–.....	9 poäng

3. Programvisa vitsord

För varje utbildningsprogram finns två–fem ämnen, vilkas medelvärde ger poäng enligt följande skala:

Medeltal	Poäng
5,50–6,49	2 poäng
6,50–7,24	3 poäng
7,25–7,74	4 poäng
7,75–8,24	5 poäng

8,25–8,74	6 poäng
8,75–9,24	7 poäng
9,25–9,74	8 poäng
9,75–	9 poäng

Vilka dessa ämnen är framgår för varje program eller linje av tabellen på sid. 12.

4. Grundskolepoäng

Två (2) poäng fås om den sökande har gått ut grundskolan under de tre senaste åren, dvs. 2021, 2022 och 2023.

5. Språkpoäng

Sökande får poäng enligt erhållet vitsord för A2-språk eller B-språk där det högsta vitsordet gäller om eleven valt två språk. Poäng ges enligt följande skala:

VITSORD	POÄNG
5–6	0,3 poäng
7–8	0,6 poäng
9–10	0,9 poäng

6. Tilläggs-poäng

En sökande kan få tilläggs-poäng för tilläggsutbildning efter grundskolan eller för arbetserfarenhet som sökande erhållit i arbetsförhållande efter grundskolan eller efter att sökande fyllt 16 år. Arbetspraktik som avses i LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet likställs här med arbete som sker i arbetsförhållande.

Maximalt antal tilläggs-poäng är fyra (4).

- Ålands Folkhögskola eller motsvarande utbildning omfattande ett läsår ger två (2) poäng och minst sex (6) månaders slutförda studier på Ålands Folkhögskola eller motsvarande ger en (1) poäng
- Minst sex månaders förberedande yrkesutbildning eller motsvarande ger två (2) poäng
- Minst sex månaders arbetserfarenhet ger (1) poäng och minst 12 månaders arbetserfarenhet ger två (2) poäng
- Ungdomsprojekt eller motsvarande omfattande minst sex månader ger en (1) poäng.

Vid uträkning av arbetserfarenheten beaktas endast arbetsperioder som varat minst en månad utan avbrott. I deltidsarbete motsvarar arbete om 150 timmar för samma arbetsgivare en månads arbetserfarenhet. Arbetserfarenhet ska verifieras med intyg och kan beaktas t.o.m. sista datum för inlämnande av kompletterande betyg och intyg. Observera att man inte får räkna mer än fyra (4) poäng sammanlagt för grundskolepoäng och tilläggs-poäng!

8. Urvalsprov

Den mottagande skolan kan ordna urvalsprov. Provet poängsätts enligt skalan 1–10. Poängen läggs till övriga poäng. Om provet bedömts med en poäng (1) beaktas det som underkänt vilket betyder att den sökande inte kan antas till utbildningen i fråga. Även den som uteblivit från urvalsprovet diskvalificeras från sökt utbildning. Alla första- och andrahandsökande skall kallas till urvalsprovet.

Tredjehandsökande kallas till urvalsprovet enligt rangordning såvida det finns lediga platser till programmet i fråga. Den sökandes språkfärdigheter bedöms inte i urvalsprovet. Vid antagning 2023 anordnas urvalsprov till utbildningarna för närvarare och barnledare vid Ålands yrkesgymnasium under vecka 17–18. Studiehandledaren kan ge närmare information.

Ordningsföljd vid lika poängtal

Om flera sökande erhåller samma poängsumma avgörs ordningsföljden mellan de sökande enligt följande:

1. den som har prioriterat utbildningen högst har företräde
2. poäng för eventuellt urvalsprov
3. medelvärdet av de programvisa vitsorden
4. medeltalet av de betygsvitsord som anges under "medeltal"

Om ovan beskrivna rangordning inte räcker till för att skilja åt sökande med samma poängtal avgör Ålands gymnasiums styrelse eller Ålands Folkhögskolas direktion i vilken ordning de sökande med samma poängtal antas.

Språkintyg

Sökande till Ålands lyceum som inte har svenska som modersmål ska påvisa tillräckliga färdigheter att använda svenska i tal och skrift genom att till ansökan bifoga intyg över godkända prestationer i samtliga delprov i den allmänna språkexamen i svenska på minst nivå 3 (B1).

Sökande som har ett avgångsbetyg från en svensk-språkig grundskola, eller avlagt lärokursen i svenska som A-språk eller svenska som andra språk med minst vitsordet 7 behöver inte uppvisa intyg över tillräckliga språkfärdigheter.

Om språkintyg saknas testas sökandes språknivå i samband med prövning till betygskvoten.

Betygsuppgifter

Betygsuppgifter om grundskolelever lämnas direkt från respektive skola. Andra sökande än elever vid de åländska och fastländska skolorna med avgångsbetyg från tidigare år bifogar sitt avgångsbetyg vid ansökan, senast den 31.3.2023.

Betygsuppgifter från andra länder än från de nordiska länderna ska vara översatta till svenska av en auktoriserad translator.

Antagning enligt prövning

I antagningssystemet ingår ett prövningsförfarande. Prövningsförfarandet syftar till att pröva om en sökande har förutsättningar att utifrån sin förmåga och sina särskilda behov avlägga examen eller förvärva kunnandet. Urvalskriterierna utformas på ett sätt som ger en objektiv bedömning av förutsättningarna och beaktar likabehandlingsprincipen.

Behörig att söka en studieplats i betygskvoten via ett prövningsförfarande är en person som har ett avgångsbetyg från ett land utanför Norden. Sökande med avgångsbetyg från grundskoleutbildningen för andra än läropliktiga ansöker också om studieplats i betygskvoten via ett prövningsförfarande eftersom konst- och färdighetsämnen inte ingår i avgångsbetyget och kan beaktas i de programvisa vitsorden.

Även hemskoleundervisade ska söka på prövning i betygskvoten med intyg över fullgjord läroplikt.

Behörig att söka en studieplats i den individuella kvoten vid Ålands yrkesgymnasium eller Ålands Folkhögskola via ett prövningsförfarande är en person som har ett skiljebetyg från grundskolan på Åland eller i Finland, saknar vitsord i 16 ämnen på sitt slutbetyg från svensk grundskola eller saknar fullständigt slutbetyg från en grundskola i annat nordiskt land.

En person med verbal bedömning från undervisningsform med förlängd läroplikt söker via prövning till yrkesträningssprogrammet.

Poängberäkningen för sökande enligt prövning görs utifrån sammanräkningen av poängtalet för följande variabler:

1. Intresse ..... 0 eller 2 poäng
2. Tilläggs-poäng ..... 0–4 poäng
3. Prövningsförfarande ..... 0–18 poäng

Den maximala poängsumman är 24 poäng.

Ålands lyceum prövar den sökandes kunskaper i läroämnena svenska, matematik och engelska i förhållande till den kunskapsnivå en sökande har som har genomgått grundskolans lärokurs åk 9. Kunskaperna i varje läroämne bedöms med 0–6 poäng. Sammantaget ger prövningsförfarandet 0–18 poäng.

För att bli antagen krävs minst 9 poäng varav minst 1 poäng i varje läroämne.

Ålands yrkesgymnasium verkställer prövningsförfarandet dels genom en bedömning av lämpligheten till yrket och dels genom ett test i det läroämnesvisa kunnandet i svenska, matematik och engelska. Lämpligheten för yrkesområdet och det läroämnesvisa kunnandet bedöms vardera med 0–9 poäng. Sammantaget ger prövningsförfarandet 0–18 poäng.

För att bli antagen krävs minst 6 poäng varav minst 1 poäng i varje läroämne och 3 poäng i prövningen av lämpligheten för yrket. Om det generellt utförs ett urvalsprov på programmet som grund för antagningen, påförs urvalsprovets 0–10 poäng ytterligare till sökandes totala poängantal.

I bedömningen av det läroämnesvisa kunnandet i svenska, engelska och matematik, tilldelas varje läroämne 0–3 poäng i prövningsförfarandet till ett yrkesområde. Den sökande tilldelas 0 poäng om sökande inte klarat testet, 1 poäng om stöd och handledning förutsätts för att klara testet eller uppgifterna, 2 poäng om den sökande klarar testet eller uppgifterna med viss handledning och 3 poäng om den sökande har förmåga att och intresse att självständigt lösa testen eller uppgifterna i prövningssituationen.

Om kunnandet i svenska bedöms otillräckligt för att bedriva studier inom yrkesområdet, avbryts prövningsförfarandet och sökande hänvisas till en annan utbildningsarrangör.

Ålands gymnasium fastställer de test som ska användas för att pröva kunnandet i svenska, matematik och engelska inför antagning till Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Det läroämnesvisa kunnandet i svenska, matematik och engelska prövas i ett särskilt testförfarande till yrkesträningssprogrammet. Ålands gymnasium fastställer även vilka kompetenser som ska prövas vid bedömningen av lämpligheten för yrket samt de test som används för att pröva lämpligheten.

Ålands Folkhögskola fastställer de test som skolan finner nödvändiga inför prövningssituationen.

Den sökande kallas till prövning i sina samtliga val, till den skola/de skolor som personen sökt.

Styrelsen för Ålands gymnasium och direktionen för Ålands Folkhögskola meddelar resultatet av prövningsansökan skriftligen.

Programvisa vitsord

UTB. PROGRAM/LINJE	KOD	Svenska	Matematik	Biologi	Geografi	Fysik	Kemi	Religions-/livsåskådningskunskap	Historia	Samhällskunskap	Musik	Bildkonst	Slöjd	Hemkunskap	Idrott	Engelska
Ålands lyceum	AG	X	X						X	X						X
Ålands yrkesgymnasium	AYG															
Affärsverksamhet	MERK	X	X													X
Bilbranschen	BIL		X			X							X			X
Byggbranschen	BYGG		X			X							X			X
El- och automationsbranschen	EL		X			X							X			X
Husteknik	VVS		X			X							X			X
Hår- och skönhetsbranschen	FR						X					X	X		X	X
Informations- och kommunikationsteknik	IT		X			X						X				X
Maskin- och produktionsteknik	MPT		X			X							X			X
Teknikstarten	TK												X	X	X	
Pedagogisk verksamhet och handledning	BLU	X						X		X						X
Restaurang- och cateringbranschen	KOCK/SERV		X				X					X		X		X
Sjöfart	SJ		X			X							X			X
Social- och hälsovårdsbranschen	NVA										X*)	X*)	X*)	X*)	X*)	
ÖVRIG UTBILDNING																
Ålands Folkhögskola	AFHS															
NYAlinjen	NL	X									X*)	X*)	X*)	X*)	X*)	

*) Medeltalet av de tre högsta vitsorden beaktas

Om en sökande har två vitsord i ett ämne (t.ex. teknisk respektive textilslöjd) skall medeltalet av dessa vitsord räknas och anges som det närmast uppåt avrundade heltalet. Ifall en sökande har endast ett vitsord i ämnena historia och samhällskunskap gäller detta vitsord för båda ämnena och räknas således två gånger.

Samäländsk elevantagning

Ansökningskoder för skolor och utbildningsalternativ 2023

SKOLA Program/Linje	Skolkod	Utb. kod	Antal platser	
			Totalt	Därav individuell kvot
Ålands Folkhögskola	0890			
Nya linjen		NL	30	8
Ålands lyceum	0850			
Allmänbildande gymnasieutbildning		AG	160	2
Ålands yrkesgymnasium Yrkesutbildning	0810			
Affärsverksamhet		MERK	20	1
Bilbranschen		BIL	14	2
Byggbranschen		BYGG	14	0
El- och automationsteknik		EL	14	0
Husteknik		VVS	14	2
Hår- och skönhetsbranschen		FR	5	0
Informations- och kommunikationsteknik		IT	15	2
Maskin- och produktionsteknik		MPT	14	2
Teknikstarten (1-årig utbildning)		TK	8	8
Pedagogisk verksamhet och handledning		BLU	18	2
Restaurang- och cateringbranschen		KOCK	15	0
Sjöfart		SJ	38	4
Social- och hälsovårdsbranschen		NVA	20	2
Ålands yrkesgymnasium Yrkesinriktad specialundervisning i smågrupp	0810			
Restaurang- och cateringbranschen		RCS	6	6
Rengörings- och fastighetsservicebranschen		FAST	6	6
Yrkesträningsprogrammet		YTP	2	2

Sista ansökningsdatum

31.3.2023

Webbansökan

<https://ansokan.gymnasium.ax>

Kontaktuppgifter

Information om Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium finns på www.gymnasium.ax.

Antagningshandläggare kan nås på tfn +358 18 536 507.

E-post skickas till antagning@gymnasium.ax.

Antagningskansliet finns på Neptunigatan 21.

Information om Ålands Folkhögskola finns på www.folkis.ax.

Ålands lyceum

Vid Ålands lyceum ges allmänbildande gymnasieutbildning. Utbildningens uppgift är att ge helhetsmässiga kunskaper och färdigheter som förbereder de studerande för högskolestudier eller andra på gymnasieutbildning baserade studier. Slutförda studier leder till en allmänbildande gymnasieexamen. I den ingår ett gymnasieexamensbetyg och ett studentexamensbetyg.

Studierna omfattar individuella studieprogram om minst 150 studiepoäng indelade i obligatoriska och valfria studieavsnitt. De obligatoriska studieavsnitten ger dig en bred allmänbildning och grund för högskolestudier, medan de valfria studieavsnitten erbjuder dig stora möjligheter att skräddarsy ett studieprogram som motsvarar dina intressen och framtidsplaner.

Studiernas uppbyggnad

Den allmänbildande gymnasieutbildningen ordnas i studieavsnitt. Ett studieavsnitt kan bestå av ett eller flera ämnen och kan variera i omfattning. Ett studieavsnitt omfattar vanligen tre 75 minuters lektioner i veckan under ca 8 veckor. Läsåret består av 5 perioder. Ditt schema ändrar från period till period vilket medför en omväxling under läsåret. I varje period läser du 4–6 studieavsnitt.

Obligatoriska och valfria studier

Utöver de obligatoriska studieavsnitten erbjuder lyceet ett stort utbud av valfria studier. De valfria studieavsnitten ger dig möjlighet att bredda och fördjupa dina kunskaper. Du kan välja studieavsnitt inom svenska och litteratur, främmande språk, humaniora, samhällsvetenskaper, naturvetenskaper, hälsa och idrott, estetiska ämnen samt IT. I tabellen på s. 16 kan du se alla ämnen och antalet obligatoriska och valfria studiepoäng. Genom att kombinera olika ämnen kan du skapa en egen tvärvetenskaplig profil utifrån dina intressen och planer för framtiden.

Examen och vidarestudier

Studietiden är tre år men kan vid behov förlängas till fyra år. I slutskedet av studierna avlägger du den nationella studentexamen genom att delta i minst fem studentexamensprov. En allmänbildande gymnasieexamen ger behörighet för såväl akademiska som yrkesinriktade studier både nationellt och internationellt.

Arbetsmetoder

På lyceet får du som studerande pröva många olika arbetsmetoder. På så sätt utvecklas din läroprocess och du hittar ditt eget sätt att lära. I gymnasiestudierna betonas din egen drivkraft, ett kritiskt förhållningssätt och förmågan att kommunicera. Vi använder flera digitala verktyg, såsom lärplattformen Itslearning samt olika e-läromedel och i slutskedet av studierna avlägger du digitala studentprov. Du behöver därför en egen bärbar dator. Läs mer om val av dator på www.gymnasium.ax/ansokan-och-antagning.

Studera starkt

Studerandes välmående är viktigt för oss och därför läser alla studerande i årskurs 1 ett obligatoriskt studieavsnitt som heter Studera starkt. I det studieavsnittet får du bl a identifiera dina styrkor och inre resurser samt hitta verktyg att hantera utmaningar såväl i skolan som i din vardag.

Lusselotsen

I början av studierna får du en handbok, Lusselotsen, som kommer att vara till hjälp för dig i dina studier. I handboken finns tips och råd hur du kan ta dig an skriftliga uppgifter, ex. uppsatser och essäsvor, som kommer att vara ett återkommande inslag i dina gymnasiestudier.

Internationella möjligheter

Lyceet arrangerar sedan många år utbytesresor till skolor på fastlandet, i Frankrike, Spanien och Tyskland. Du kan också välja att delta i ämnesövergripande studieavsnitt som innefattar internationella samarbetsprojekt och studieresor.

Specialidrott

Du som är aktiv idrottare eller intresserad av idrottsledarskap kan ansöka om att få delta i specialidrott två lektioner i veckan. En förutsättning är att du uppfyller de krav som din idrottsförening och Ålands Idrott ställer och att det schematekniskt fungerar med ditt studieprogram.

Obligatoriska och valfria studiepoäng

Studierna omfattar individuella studieprogram om minst 150 studiepoäng.

Läroämnen	Obligatoriska studiepoäng	Valfria studiepoäng ¹	Läroämnen	Obligatoriska studiepoäng	Valfria studiepoäng ¹
Svenska och litteratur	12	6	Religion/livsåskådning ⁴⁾	4	8
Engelska	12	6	Filosofi	4	4
Finska, A-språk ²⁾	12		Psykologi	2	8
Finska, B1-språk ²⁾	14	4	Historia	6	6
Finska, B3-språk ²⁾	16	2	Samhällskunskap	8	2
Franska	16	2	Idrott	8	6
Ryska		16	Hälsokunskap	2	4
Spanska ²⁾	16	2	Hälsa och idrott		8
Tyska ²⁾	16	2	Bildkonst ⁵⁾	2–4	4–6
Matematik, kort ³⁾	12	4	Musik ⁵⁾	0–2	6–8
Matematik, lång ³⁾	20	6	Teater och drama ⁵⁾	0–2	2–4
Fysik ³⁾	2	12	Informationsteknik		8
Kemi ³⁾	2	8	Studera starkt	2	
Biologi	4	6	Temastudier		6
Geografi	2	6	Övriga studier ⁶⁾		

- ¹⁾ Minimiantalet valfria studiepoäng som skolan erbjuder. Antalet kan variera från år till år.
- ²⁾ Förutom engelska ska minst ett främmande språk (finska, franska, spanska eller tyska) ingå i studierna.
- ³⁾ Studerande läser antingen kort eller lång lärokurs i matematik. Studerande som siktar på högskolestudier inom det naturvetenskapliga, medicinska eller tekniska området bör välja lång matematik samt de valfria studieavsnitten i fysik och kemi från och med årskurs 1.
- ⁴⁾ Studerande som inte tillhör en evangelisk-luthersk församling kan välja att istället för religion läsa livsåskådning.
- ⁵⁾ Studerande ska utöver det obligatoriska studieavsnittet i bildkonst välja ytterligare två studiepoäng inom bildkonst, musik eller teater och drama.
- ⁶⁾ Studieavsnitt som inte hör till timfördelningens obligatoriska och valfria studier, ex. studieavsnitt för ledarledda fritidsaktiviteter.

Tillägg till ansökan

Du som söker till Ålands lyceum ska också fylla i en studieplan. Se sid. 7 för närmare information.

Kontaktuppgifter

Rektor: Marcus Koskinen-Hagman,
e-post: marcus.koskinen-hagman@gymnasium.ax
Tel: +358 18 536 301

Studiehandledare: Anne-Git Elling,
e-post: anne-git.elling@gymnasium.ax
Tel: +358 18 536 304

Studiehandledare: Anna Levander,
e-post: anna.levander@gymnasium.ax
Tel: +358 18 536 305

Studiehandledare: Jenny Polviander,
e-post: jenny.polviander@gymnasium.ax
Tel: +358 18 536 303

Besöksadress: Västra skolgatan 2
Postadress: PB 74, 22101 Mariehamn
Tel. +358 18 536 300

Informationstillfälle vid Ålands lyceum

Ålands lyceum håller informations-
tillfälle för vårdnadshavare 8.2.2023
kl. 19.00 i hörsalen, ingång via den
östra entrén.

Ålands yrkesgymnasium

Yrkesutbildningen på Åland tar sikte på områden inom arbetslivet som har naturliga utvecklingsmöjligheter i samhället. Utbildningens innehåll och kunskapssyn skall ge de studerande förutsättningar att själva kunna delta i skapandet av arbetsplatser. Yrkesutbildningen efter grundskolan skall vara mångsidig och bred, ge valfrihet och flexibilitet och förbereda för företagsamhet, hållbar utveckling och livslångt lärande. Dessutom skall den kunna svara mot olika studerandes varierande behov och förutsättningar.

Informationstillfällen vid Ålands yrkesgymnasium

Ålands yrkesgymnasium håller informationstillfällen för vårdnadshavare och övriga intresserade enligt följande:

måndag 30.1 kl. 18:30 sjöfart

onsdag 1.2 kl. 18:30 närvårdare och barnledare

tisdag 7.2 kl. 18:30 hotell- och restaurang, merkonom, IT-stödperson

torsdag 9.2 kl. 18:30 elmontör, husbyggare, fordonsmekaniker, rörmontör, verkstadsmekaniker, frisör och smågruppsundervisning

Yrkesutbildning

Utbildningens omfattning anges i kompetenspoäng (kp). En treårig grundläggande yrkesutbildning omfattar 180 kp som i regel klaras av på 3 år. Den studerandes genomsnittliga arbetsinsats är 40 timmar per vecka. I den tiden ingår schemalagd undervisning och lärande i arbete (LIA) samt den studerandes självständiga arbete. Fördelningen mellan utbildningsprogrammets examensdelar framgår av programbeskrivningarna i broschyren.

Yrkesämnena

Yrkesinriktade examensdelar är de "karaktärsämnena" som ger utbildningsprogrammen sin särskilda yrkeskaraktär. Skolans styrelse, rektor och biträddande rektorer tillsammans med lärarkåren ansvarar för att det materiella innehållet uppfyller kraven på yrkeskunskande och att ämnesinnehållet utvecklas och förändras i takt med tiden.

Gemensamma ämnena

I de gemensamma examensdelarna ingår de ämnen som finns i alla program och som skall stödja yrkeskunskandet och samtidigt bilda en bas för fortsatta studier.

Dessa är svenska, engelska, finska/spanska, verksamhet i den digitala miljön, matematik och tillämpad matematik, fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpningen av dem, att verka i samhället och miljön, att verka i arbetslivet, färdigheter i studie- och karriärplanering, företagsamhet och företagsinriktad verksamhet, upprätthållande av arbetsförmåga och välbefinnande samt främjande av hållbar utveckling.

Lärande i arbete (LIA) och yrkesprov

En del av undervisningen inom de yrkesinriktade

examensdelarna sker som lärande i arbete (inläring i arbete). Detta innebär att utbildningen sker på en arbetsplats för att bättre motsvara arbetslivets krav och förväntningar. Syftet är att höja utbildningens kvalitet och öka samarbetet med näringslivet.

Varje yrkesinriktad examensdel bedöms avslutningsvis med ett yrkesprov. Vid yrkesprovstillfället visar den studerande att hen har det kunnande som krävs och blir bedömd efter sina prestationer. Yrkesprovet bedöms av både arbetslivet och av en lärare.

Språkprogram

Inom Ålands yrkesgymnasium erbjuds finska och spanska som B3-språk (nybörjarspråk). Den som väljer HUTH-studier kan inte välja finska och/eller spanska enligt språkprogrammet.

Vidare studier

En gymnasieexamen förbereder och ger dig behörighet för studier som leder till högskoleexamen och allmän behörighet för yrkeshögskolestudier.

Den högskoleförberedande utbildningshelheten HUTH

Sökande till Ålands yrkesgymnasium kan välja att ersätta delar av sina studier med en högskoleförberedande utbildningshelhet (HUTH). Helheten omfattar 60 studiepoäng enligt Ålands lyceums läroplan.

I utbildningshelheten ingår följande studiepoäng:

Svenska	14 studiepoäng
Engelska.....	14 studiepoäng
Matematik.....	16 studiepoäng
Samhällskunskap.....	8 studiepoäng
Geografi	6 studiepoäng
Naturvetenskap	2 studiepoäng

Läsåret är indelat i fem perioder. Studerande läser två perioder HUTH under det första och andra läsåret. Under det tredje läsåret läses en period HUTH. Totalt ingår fem perioder med HUTH-studier under studietiden. Den som studerar till grundexamen inom sjöfart eller social- och hälsoområdet har inte möjlighet att välja den högskoleförberedande utbildningshelheten.

HUTH-perioden består vanligen av 6 studieavsnitt som undervisas tre 75-minuters lektioner i veckan. Studietakten är hög och kräver mycket goda studievänor och läsläsningsrutiner samt intresse och motivation för teoretiska studier. För den som valt HUTH utgår 25 kp valbara yrkesämnen.

Efter att ha slutfört HUTH-studierna i fråga kan den studerande välja att delta i studentexamensprov. Studentexamensprov ordnas årligen vid Ålands lyceum enligt det regelverk som Studentexamensnämnden och skolans ledning anger.

HUTH ger en gedigen kunskapsgrund för högskolestudier och därutöver särskilda behörigheter som ofta krävs för högskolestudier i Sverige, enligt följande: svenska 3, engelska 6, matematik 3b, naturkunskap 2 samt samhällskunskap 2. Vilka studieavsnitt som ingår i HUTH kan justeras om det sker ändringar i Studentexamensnämndens regelverk eller behörighetskraven i Sverige.

För att kunna välja HUTH-alternativet inom yrkesprogrammen måste den sökande på avgångsbetyget från grundskolan i medeltal ha minst 7,0 i ämnena svenska, engelska, matematik, historia och samhällskunskap.

Gymnasieexamen inom**Byggbranschen (BYGG)**

Inom utbildningsprogrammet för byggbranschen får du lära dig arbeta med nybyggnad, underhåll och reparationer. Det är ett program för dig som vill arbeta med utmanande konstruktionsprojekt. Inom utbildningen får du lära dig t.ex. formsättning, armering, betong-, stom- och takarbeten. Du får vara med om hela byggprocessen med kundkontakter, planering, byggnadstillstånd och uppförande av kompletta byggnader. Under studietiden har du möjlighet att välja yrkeskompetens för chaufförer som valbart yrkesämne.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- grundläggningsarbeten
- arbeten i stomskedet
- avslutande arbeten inomhus

Gymnasieexamen inom**Bilbranschen (BIL)**

Inom bilbranschen får du lära dig avancerad branschteknik. Det är ett program för dig som har ett starkt intresse för motorer och tycker om att lösa tekniska problem. En del av utbildningstiden är avsatt för fordonsel och elektronik. Under studietiden har du möjlighet att välja yrkeskompetens för chaufförer som valbart yrkesämne.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- fordonsservice
- reparation av chassi
- bromsreparationer
- fastställande av skicket i ett elsystem
- periodiskt underhåll av fordon
- allmänteknik
- reparation av kraftöverföring

- att arbeta på en byggarbetsplats
- formarbete
- takarbeten
- tillverkning av byggelement
- fasadbeklädnad

Arbetsmöjligheter

Som husbyggare kan du arbeta inom det privata näringslivet med att bygga eller renovera hus, men även inom den offentliga sektorn finns arbetsuppgifter för husbyggare. Du kan också arbeta med underhåll av fastigheter eller bli försäljare inom branschen. Utbildningen ger breda baskunskaper för olika uppgifter inom branschen

- reparation av en förbränningsmotor
- diagnostik av el- och styrsystem
- att beakta hur de mänskliga faktorerna
- inriktning karosseri eller lackering, fordons- och transportprogrammet vid Westerlundiska gymnasiet i Enköping
- inriktning lastbil och mobila maskiner, fordons- och transportprogrammet vid Westerlundiska gymnasiet i Enköping

Arbetsmöjligheter

Som fordonsmekaniker kommer du att reparera fordon eller maskiner av olika slag. Med dagens avancerade teknik innebär det att du arbetar med kvalificerade arbetsuppgifter där bl.a. elektronik och datateknik ingår. Utbildningen förbereder även för jobb inom transportbranschen.

Biträdande rektor Jerry Rosbäck
Tel: +358 18 536 624
E-post: jerry.rosback@gymnasium.ax

Studiehandledare Jonna Grunér
Tel: +358 18 536 503
E-post: jonna.gruner@gymnasium.ax

Gymnasieexamen inom**El- och automationsbranschen (EL)**

Vid elmontörsutbildningen lär du dig olika typer av elinstallationer. Du får lära dig arbeta med nybyggnad, underhåll och reparationer. Du arbetar med allt från kundkontakt, planering och kostnadsberäkning till ritningsläsning, installation och ibruktage av elanläggningar. I studierna ingår även laborationer, övningsarbeten samt teoretiska studier i ellära och elektronik. Under studietiden har du möjlighet att välja yrkeskompetens för chaufförer som valbart yrkesämne.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- Arbeta inom el- och automationsbranschen
- Installation av låg- och klenspänning
- Installation av byggnadsautomation

- Installation av solesystem
- Planering av en mindre elentreprenad

Arbetsmöjligheter

Efter utbildningen kan du arbeta inom flera olika områden, elmontöryrket är ett fritt och rörligt yrke och utbildningen ger en bra grund för olika uppgifter inom branschen. En elmontör arbetar vanligtvis med elinstallationer, kraftöverföring via el-distributionen, service och underhåll av elektrisk samt elektronisk utrustning eller som försäljare inom branschen. Elbranschen utvecklas ständigt, vilket innebär att du utvecklas och lär dig nyheter inom branschen fortlöpande.

Gymnasieexamen inom**Husteknik (VVS)**

Inom rörmontörsutbildningen får du bl.a. kunskap i verktygshantering, svetsning och lödning av rör, automation i olika värme- och energisystem. Utbildningen är utformad i samarbete med branschen och är både praktisk och teoretisk och du lär dig bl.a. att skapa och läsa CAD-ritningar och du får de behörigheter (kortkurser) som krävs för arbete inom branschen. Under studietiden har du möjlighet att välja yrkeskompetens för chaufförer som valbart yrkesämne.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- installation av värmesystem
- installation av bruksvattensystem
- installation av avloppssystem

- tillverkning av delar till ventilationskanaler
- installation av ventilationskanalsystem
- mätning och justering av vattenmängder

Arbetsmöjligheter

Som utbildad rörmontör jobbar du t.ex. med installationer, reparationer och underhåll på företag, på byggarbetsplatser och/eller i egnahemshus. Du kan jobba som anställd i ett företag eller starta eget..

Biträdande rektor Jerry Rosbäck
Tel: +358 18 536 624
E-post: jerry.rosback@gymnasium.ax

Studiehandledare Jonna Grunér
Tel: +358 18 536 503
E-post: jonna.gruner@gymnasium.ax

Gymnasieexamen inom**Hår- och skönhetsbranschen (FR)**

Hår- och skönhetsbranschen passar dig som vill ha ett självständigt och kreativt arbete där helhetstänk, planering och social kompetens är i fokus. Teorin omsätts till praktik i vår egen salong samt ute på fältet (LIA) där teknik, kundkontakt och affärsidkande knyts samman. Vi arbetar för och med människor från dag ett!

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- frisörtjänster
- försäljningsarbete och kundfokuserade tjänster inom hår- och skönhetsbranschen
- vård av hår och hårbotten
- färgningstjänster

- tjänster för fest- och temafrisyrer
- strukturbehandling
- planering av företagsverksamhet (ej HUTH)
- barberartjänster (ej HUTH)

Arbetsmöjligheter

Efter examen väntar troligtvis anställning på salong här hemma eller utomlands. Du har stora möjligheter att jobba var som helst ute i världen eftersom du utbildats utgående från ett internationellt undervisningsmaterial. Tack vare praktikperioderna ute på olika salonger är avståndet inte långt mellan skola och arbetsliv. En vanlig väg är att börja som anställd, sedan hyra stol inom ett etablerat företag för att till slut eventuellt bli egen företagare.

Gymnasieexamen inom**Maskin- och produktionsteknik (MPT)**

Maskin- och produktionsteknik passar dig som är intresserad av allmän verkstadsteknik, svarvning, svetsning, automation, drift- och underhåll. Du får lära dig hur man producerar varor inom industrin, hur det är att arbeta vid olika typer av bearbetningsmaskiner av vilka några har CNC-styrsystem. Utbildningen innehåller arbetsmoment och uppgifter, inom t.ex. automatisk bearbetning, vilka ställer krav på noggrannhet och hantverksskicklighet. Under studietiden har du möjlighet att välja yrkeskompetens för chaufförer som valbart yrkesämne.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- tillverkningsarbete
- monterings- och automationsarbeten
- maskinell bearbetning
- manuell bearbetning

- svetsning
- stålkonstruktionsarbeten
- CNC-fräsning
- tunnplåt

Arbetsmöjligheter

Som verkstadsmekaniker kan du arbeta med tillverkning av olika produkter bl.a. inom metallområdet, både för hemmamarknaden och för företag utanför Åland. Drift- och underhållsteknik är ett arbetsområde som är mycket lämpligt om du har utbildat dig till verkstadsmekaniker. Du kan även arbeta som reparatör.

Observera att ansökningskoden från hösten 2023 är MPT och inte VPT.

Biträdande rektor Jerry Rosbäck
Tel: +358 18 536 624
E-post: jerry.rosback@gymnasium.ax

Studiehandledare Jonna Grunér
Tel: +358 18 536 503
E-post: jonna.gruner@gymnasium.ax

Förberedande yrkesutbildning**Teknikstarten**

Teknikstarten är en 1-årig förberedande yrkesutbildning som passar dig som är intresserad av att bygga, skruva, svetsa och jobba med dina händer. Du får lära dig lite av allt inom teknik för att du sedan ska ha lättare att se vilken teknikutbildning som passar dig bäst. Utöver detta erbjuds du möjlighet att stärka dina grundläggande färdigheter så att du bättre klarar av din gymnasieutbildning som sker i en större grupp med ett snabbare tempo.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- grunder inom fordonsbranschen

Rektor Gitte Holmström
Tel: +358 18 536 599
E-post: gitte.holmstrom@gymnasium.ax

- grunder inom svetsning och plåtslagning
- grunder inom byggnadsbranschen
- grunder inom fastighetskötsel och husteknik

Utöver det ovanstående ingår också bl.a. grundläggande säkerhet och arbetsmetoder samt färdigheter i studie- och karriärplanering. Du kommer även att få arbeta på en arbetsplats inom en teknikbransch som du själv väljer.

Studiehandledare Jonna Grunér
Tel: +358 18 536 503
E-post: jonna.gruner@gymnasium.ax

Gymnasieexamen inom**Restaurang och cateringbranschen (KOCK)****Kompetensområde kock**

Som kock arbetar du inom hotell- och restaurangbranschen. Din arbetsplats kan vara alltifrån en liten kvarterskrog till ett stort kryssningsfartyg eller ett storkök. Yrket som kock är för dig som trivs i en serviceinriktad miljö med högt tempo där du ständigt är i rörelse. Samarbetsvilja och kreativitet är viktiga egenskaper i branschen. Arbetet medför ofta tunga lyft och därför är det viktigt att du är i god fysisk kondition.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- att arbeta inom restaurangverksamhet
- tillredning av lunchrätter
- tillredning av mat i portioner
- matproduktion i storkök/fartygsekonomi (ej HUTH)
- à la carte-matlagning
- fördjupad yrkeskompetens

Biträdande rektor Daja Rothberg
Tel: +358 18 536 611
E-post: daja.rothberg@gymnasium.ax

Övningsrestaurang Hjorten

Under utbildningen kommer du att praktisera i skolans restaurang som har öppet för gäster under kvällar och helger. Där får du jobba praktiskt med matproduktion, matsedelplanering, livsmedelshandling, näringskunskap, samarbete och ekonomi. Framförallt får du skapa goda inspirerande maträtter till våra gäster.

Arbetsmöjligheter och karriär

Inom restaurangbranschen har du hela världen som arbetsfält med många möjligheter. Du kan arbeta på restaurang, i storkök, på fartyg eller inom livsmedelsindustrin eller turismbranschen. Vi har flera kända kockar som tagit examen hos oss och nu framgångsrikt driver egna restauranger och företag. Kanske blir du en av dem?

Som servitör kan du arbeta i restaurang som servitör i sal eller bar, inom festservice- eller reseföretag.

Studiehandledare Garbriella Husell
Tel: +358 18 536 403
E-post: gabriella.husell@gymnasium.ax

Gymnasieexamen inom**Affärsverksamhet (MERK)**

Efter examen är valmöjligheterna många. Du kan arbeta inom handel-, finans-, bokförings- och försäkringsbranscherna eller offentlig förvaltning. Du kan också arbeta till exempel i kundservice och försäljning, med marknadsföringskommunikation, tjänsteproduktion eller ekonomi- och kontorstjänster i olika företag och organisationer. Merkonomexamen ger dig också en god grund i företagande, varför många merkonomer väljer att starta eget efter examen.

Under dina studier kommer du att få läsa följande yrkesämnen:

- kundservice
- resultatnriktad verksamhet
- arbete i en arbetsgemenskap
- företagsadministration

- planering av företagsverksamhet
- bokföring
- arbete som kräver spetskompetens
- projektarbete
- arbetsplatshandledning

Lärande i arbete (LIA)

Karaktäristiskt för utbildningen är projektbaserade studier i samarbete med arbetslivet. Du kan t.ex. få delta i marknadsundersökningar, kampanjer, evenemang, produkt demonstrationer, mässor och andra aktiviteter där vi kombinerar undervisning med praktiska arbetsuppgifter i samarbete med näringslivet. De studerande arbetar också under sina studier vid Handels café, vårt elevcafé.

Gymnasieexamen inom**Informations- och kommunikationsteknik (IT)**

Utbildningsprogrammet för informations- och kommunikationsteknik har inriktningen IT-stöd och programmering med vinkling mot webbutveckling. Du lär dig grunderna i att installera, konfigurera, felsöka och använda datorns olika funktioner samt arbetar med många varierande program. Du får även lära dig programmera, bygga nätverk och hemsidor samt marknadsföra via multimedia. Därtill får du också kunskaper i grundläggande företagsämnen. Utbildningen passar dig som är driven, pålitlig och kreativ. Du gillar att arbeta såväl ensam som i grupp i form av projektarbete.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- grundläggande uppgifter inom informations- och kommunikationsteknik

- arbete med teknisk support
- programmering
- sociala medier och webbpublicering
- teknisk implementering av en nättjänst (ej HUTH)

Arbetsmöjligheter

Databranschen växer i allt snabbare takt. Data-kunniga personer behövs i alla branscher. Som IT-stödperson kan du arbeta på renodlade IT-företag med kundkontakt, applikationsutveckling eller kundsupport.

Biträdande rektor Daja Rothberg
Tel: +358 18 536 611
E-post: daja.rothberg@gymnasium.ax

Studiehandledare Gabriella Husell
Tel: +358 18 536 403
E-post: gabriella.husell@gymnasium.ax

Grundexamen inom Sjöfart (SJ)

Utbildningsprogrammet inom sjöfart ger dig under första studieåret en god inblick i alla de driftsarbete som förekommer ombord på ett fartyg och ger dig grundläggande kunskaper inom branschen. Du kan söka behörighetsbrev som vaktman maskin eller däck redan efter första årets studier, vilket förutsätter att kraven på syn, hörsel och färgseende är godkänt (FFS 224/2013). Efter den gemensamma vaktmansutbildningen delar sig programmet i fyra kompetensområden: däcks- och maskinreparatör, eldrift, maskinbefäl och däcksbefäl.

Programmets kompetensområden kan förverkligas under förutsättning att minst tio studerande anmält intresse.

Kompetensområde däcks- och maskinreparationer

Inriktningen till reparatör passar dig som önskar en praktisk utbildning för ett framtida jobb ombord på fartyg som manskap och/eller i lägre befälsbefattning. Utbildningen ger möjlighet till många olika behörigheter som vaktman, maskinman/matros, förare, reparatör/båtsman, skeppare i inrikestrafik och maskinskötare, beroende på studiernas omfattning och mängden fartygsförlagd praktik. Efter utbildningen kan du arbeta som manskap ombord på fartyg, t.ex. med vaktuppgifter, förtöjning, fartygsunderhåll och reparationer av maskiner.

Kompetensområde däcksbefäl

Vakthavande styrmansexamen berättigar dig att ansöka om behörighetsbrev som däcksbefäl. Efter utbildningen kan du arbeta som vaktchef på kommandobryggan. Dina arbetsuppgifter är att manövrera och sköta framfarten av fartyget och/eller vara arbetsledare för manskap.

Arbetet ombord på fartyg ställer särskilda krav på hälsan, som därför kontrolleras, dels innan man första gången får anställning till sjöss och dels därefter regelbundet med vissa tidsintervaller. Kontroller sker med stöd av en skild förordning om läkarundersökning av sjömän (FFS 1171/2010). De som ämnar söka till sjöfartsutbildning bör i god tid skaffa sig ett sjömansläkarintyg. För sjötjänst krävs ett felfritt färgseende och en synskärpa på nära håll om 0,1 på vardera öga utan glasögon (FFS 224/2013).

Kompetensområde maskinbefäl

Vakthavande maskinmästarexamen berättigar dig att ansöka om behörighetsbrev som maskinbefäl. Dina arbetsuppgifter är att sköta drift och underhåll av fartygets huvud- och hjälpmaskiner med tillhörande utrustning, samt vara arbetsledare för manskap.

Kompetensområde eldrift erbjuds inte läsåret 2023-2024.

Biträdande rektor Jerry Rosbäck
Tel: +358 18 536 624
E-post: jerry.rosback@gymnasium.ax

Studiehandledare Johanna Södergård
Tel: +358 18 536 660
E-post: johanna.sodergard@gymnasium.ax

Grundexamen inom**Social- och hälsovårdsbranschen (NVA)****Närvårdarutbildning**

Utbildningen inom social- och hälsovård riktar sig till den som är intresserad av att jobba inom vården. Utbildningen ger dig en god inblick i social- och hälsovårdens mångsidiga verksamhet. Här ryms allt från omsorg vid funktionsnedsättning och äldreomsorg till arbete inom sjukvården.

Under utbildningen lär du dig bland annat att vårda äldre personer, personer med funktionsnedsättning eller sjuka patienter i deras hem, på ett boende eller på en institution, ansvara för god basvård av patienter inom den specialiserade sjukvården, att fostra och ta hand om barn under skolåldern, samt att stödja och rehabilitera inom mental- och missbrukarvården.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa

- att främja utveckling och delaktighet
- att främja välbefinnande och funktionsförmåga

- att arbeta inom hemvård
- att arbeta inom sjukvård
- mentalhälsoarbete och missbrukarvård

Arbetsmöjligheter

Närvårdarexamen öppnar dörren till ett brett arbetsfält med många valmöjligheter. En närvårdare arbetar nära människor i olika åldrar och varierande miljöer så som hemvård, äldreomsorg och inom sjukvården. Närvårdarens arbete är omväxlande och kännetecknas av kunskap, ansvar och praktiskt handlande.

Antagning

Vid antagning 2023 anordnas urvalsprov under vecka 17–18 till närvårdarutbildningen vid Ålands yrkesgymnasium. Studiehandledaren kan ge närmare information.

Biträdande rektor Erika Eriksson
Tel: +358 18 536 401
E-post: erika.eriksson@gymnasium.ax

Studiehandledare Diana Lundqvist
Tel: + 358 18 536 411
E-post: diana.lundqvist@gymnasium.ax

Gymnasieexamen inom**Pedagogisk verksamhet och handledning (BLU)****Barnledarutbildning**

Utbildningsprogrammet inom pedagogisk verksamhet och handledning riktar sig till dig som är intresserad av barn- och ungdomsfrågor. Vi förutsätter att du vill arbeta med barn och ungdomar i ett roligt, utmanande och kreativt jobb.

Under utbildningen lär du dig bl.a. att bemöta och ta hand om barn och unga, både i daghems- och skolålder. Du lär dig om människans utveckling, speciellt barns och ungas utveckling. Du lär dig att handleda och bemöta barn och unga i behov av stöd, med olika funktionsnedsättningar.

I utbildningen sätts fokus bl. a på att lära sig hantera oro och stress i grupper och att samarbeta med vårdnadshavare.

Du lär dig också om att samarbeta med andra professionella i branschen och hur nätverk med andra yrkesgrupper fungerar.

Du kommer inom yrkesämnena att få läsa:

- professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning

- att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande
- genomförande av pedagogisk verksamhet inom småbarnspedagogik
- att arbeta med familjer och sektorsövergripande samarbete
- handledning av personer som behöver stöd (ej för den som har valt HUTH)
- handledning av ungdomar

Arbetsmöjligheter

Barnledare arbetar med pedagogisk verksamhet, vård och omsorg. Som barnledare kan du arbeta med barn och unga inom daghem, skola eller fritidsverksamheter.

Barnledarens arbete är omväxlande och kännetecknas av kunskap, ansvar och praktiskt handlande. Med barnledarexamen är du behörig för tjänst som barnskötare i daghem.

Antagning

Vid antagning 2023 anordnas urvalsprov under vecka 17–18 till barnledarutbildningen. Studiehandedaren kan ge närmare information.

Biträdande rektor Erika Eriksson
Tel: +358 18 536 627
E-post: erika.eriksson@gymnasium.ax

Studiehandedare Susanne Åvik
Tel: 018 536 536
E-post: susanne.avik@gymnasium.ax

Gymnasieexamen inom**Smågruppsundervisning (FAST, RCS)****Fastighetsskötare eller kock**

Vill du ha en undervisning som ger möjlighet till anpassning efter dig och dina förutsättningar? Lär du dig bättre i mindre grupp där du får lära dig i egen takt? Då är någon av dessa linjer något för dig.

Utbildningen leder till en gymnasieexamen. Kraven på yrkeskicklighet och bedömningskriterierna kan anpassas efter dina förutsättningar. I utbildningen utvecklas dina sociala förmågor i olika kundsituationer.

I utbildningen till fastighetsskötare ingår:

- produktion av kundorienterade rengörings- och fastighetstjänster
- allmänt underhåll och tillsyn av fastigheter
- skötsel av fastighetstekniska system
- underhåll av VVS-system
- hantering av maskiner inom rengörings- och fastighetsbranschen

I utbildningen till kock ingår:

- att arbeta inom restaurangverksamhet
- tillredning av lunchrätter

- tillredning av mat i portioner
- caféservice
- verksamhet inom service- och utdelningskök
- matproduktion i storkök
- tillredning av beställnings- och festmat

Studierna består av:

- Yrkesinriktade examensdelar 145 kp, i vilka Lärande i arbete (LIA) ingår
- Gemensamma ämnen 35 kp

Du ansöker om studieplats i den individuella kvoten.

Arbetsmöjligheter

Efter utbildningen kan du arbeta med olika arbetsuppgifter inom branschen som du har valt.

Yrkesträningsprogrammet (YTP)

Yrkesträningsprogrammet är en utbildning för dig som gått i träningsundervisning, men även övriga har möjlighet att söka. Yrkesträningsprogrammet fungerar som ett yrkesförberedande program. Praktiskt arbete varvat med teori ger vissa yrkesfärdigheter inom ett eller flera yrkesområden.

I utbildningen lär du dig

- matlagning och bakning
- trädgårds- och underhållsarbete
- kreativt skapande

- textilvård och rengöring
- digitalt skapande

Gemensamma ämnen består av

- stärkande av funktionsförmågan
- stärkande av studiefärdigheter
- förberedelse för arbetslivet

Du ansöker om studieplats enligt prövning.

Innan du söker ser vi gärna att du kommer på PRAO till yrkesträningsprogrammet.

Biträdande rektor Jerry Rosbäck,
Tel: +358 18 536 624
E-post: jerry.rosback@gymnasium.ax

Programledare Carina Renlund
Tel: +358 18 536 538
E-post: carina.renlund@gymnasium.ax

Ålands Folkhögskola

Möjligheterna i fokus

Sedan 1895 har Ålands Folkhögskola hjälpt både unga och vuxna att skrota gamla definitioner och hitta nya vägar.

Hos oss är alltid möjligheterna och kreativiteten i fokus.

Välkommen hit och upptäck din egen väg!

Läsåret börjar onsdagen
den 30.8.2023 och
slutar onsdagen den
29.5.2024.

Ålands
Folkhögskola

Våra utbildningar

Totalt finns det 60 studieplatser på Ålands Folkhögskola. Dessa utgörs av NYAlinjen, Hantverk och Förberedande blåljusutbildning. Varje år välkomnar vi studerande från Åland, Finland, Sverige och en rad andra regioner som vill upptäcka lärandet på ett unikt och annorlunda sätt. Den senaste uppdaterade informationen om våra utbildningar hittar du alltid på skolans hemsida www.folkis.ax

NYAlinjen

NYAlinjen är vår ettåriga, yrkesorienterade och studieförberedande linje som riktar sig till dig som är mellan 15 och 20 år.

På NYAlinjen har du möjlighet att delta i fria allmänbildande studier i en inspirerande skolmiljö. Du utvecklar dina färdigheter i kommunikation, samarbete och informationssökande. Vi stöttar dig i valet av framtida studier och yrkesinriktningar genom att erbjuda ett brett utbud av valbara ämnen, bl.a. Höja vitsord och projektarbeten.

Hantverk

På Hantverk får du som är över 18 år lära dig om olika hantverkstekniker, material och formspråk.

Under vår ettåriga utbildning arbetar du med trä, metall, keramik, vävning, textil och konst samtidigt som du utvecklar ditt formsinne och din tekniska färdighetsnivå. Dessutom ingår framtagandet av din egen portfolio, specialkurser samt diverse studieresor. Utbildningen förbereder dig för vidare studier och ger också en bra grund för egen skapande verksamhet.

Vill du ytterligare förkovra dig kan du söka till vårt fördjupningsår.

Förberedande blåljusutbildning

Kursen är en ettårig eftergymnasial utbildning för dig som är över 18 år och som vill förbereda dig för att söka vidare till yrkesutbildningar inom samhällets blåljusverksamheter.

Undervisningen innehåller främst fysisk träning, språkliga färdigheter och hur det är att jobba inom blåljusverksamheter rent praktiskt.

Grundvux

Grundvux är en utbildningsform för dig som är över 18 år och har passerat läropliktsåldern och som behöver få ett avgångsbetyg från grundskolan för att kunna studera vidare. För information och anmälan kontakta din hemkommun.

Kontakt

Kansli: tfn +358 18 43240

E-post: kansliet@folkis.ax

Studiehandledare: Eva Ekström-Andersen

E-post: eva.ekstrom-andersen@folkis.ax

Adress: Folkhögskolevägen 41, AX-22310 Pålsböle

Hemsida: www.folkis.ax

Undervisning och ansökan

Undervisningen på Ålands Folkhögskola är unikt utformad och stöder det livslånga lärandet genom fokus på kreativitet, hållbarhet och samarbete.

NYAlinjen ingår i den samäländska elevantagningen. Den sker under perioden 9.3–31.3.2023. Man kan också söka direkt till skolan via en digital ansökan från och med den 12.6.2023.

När du framgångsrikt avslutat dina studier på Folkhögskolans NYAlinje får du tillgodoräkna dig 2 poäng för vidare utbildning (gymnasialstadiet) på Åland.

Till de specialiserade linjerna Hantverk och Förberedande blåljusutbildning är direktansökan öppen mellan den 10.4–13.5.2023. Restplatser kan du söka fram till den 31.8.2023.

Direktansökan

Du söker till våra specialiserade linjer och fristående kurser digitalt via vår hemsida www.folkis.ax. Till ansökan måste du bifoga kopior av skolbetyg och eventuella arbetsintyg. Mer information om våra utbildningar, ansökan och antagning hittar du på vår hemsida. Skolan är examensfri, istället för betyg får du ett intyg med kursinnehåll och omfattning.

Studiesociala förmåner för heltidsstuderande

- Undervisningen är avgiftsfri med undantag av vissa kortkurser för de specialiserade linjerna.
- Avgiftsfri lunch under skoldagarna.
- Studerande på NYAlinjen har rätt till ersättning för skolskjuts mellan bostaden och skolan under skolans arbetsdagar om de bor längre än 5 km från skolan och inte har rätt till bostadstillägg. Ersättningen ges huvudsakligen i form av ett busskort inom landskapstrafiken.
- Olycksfallsförsäkring under skoltid och för resorna till och från skolan.

Internatboende för heltidsstuderande

Du som är över 18 år och studerar på Ålands Folkhögskola kan bo på skolans internat. Hyran är 66 euro/vecka.

Kursavgifter

- Hantverk 450 euro/termin
- Förberedande blåljusutbildning 650 euro/termin
- NYAlinjen ingen kursavgift

Kursavgiften täcker kostnader i samband med resor, studiebesök, studier utanför skolan och dylikt.

Material

De studerande betalar själva för material och läromedel. Kostnaderna varierar mycket beroende på vilka kurser man väljer.

